జ్ఞానోదయం

డాక్టర్ ఆర్వీ ఎస్

వైశాఖమాసం సాయంత్రం కావస్తున్నా ఎండ వుధృతం తగ్గలేదు సాగినవాళ్ళు ఇళ్ళలోంచి బైటికి రాకుండా తలుపులు బిగించుకుని కూర్చున్నారు లక్ష్మీపుత్రులు ఎ సి రూమ్‌లో డన్‌లప్ బెడ్‌మీద పడుకుని ఇంకా తాపం భరించలేనట్టు ఆయాసపడిపోతున్నారు

అలాంటి సమయంలో కాళ్ళకు చెప్పులైనా లేకుండా నడిచిపోతున్నాడు రాజు మూడురోజుల క్రితం తిన్న అన్నం తాలూకు శక్తి అణుమాత్రమైనా లేదు నిన్న సాయంత్రం తాగిన టీనీళ్ళు ఎప్పుడో ఆవిరి అయిపోయాయి అయినా ఓపిక చేసుకుని నడుస్తున్నాడు తప్పదు! జానడు పొట్ట నింపుకోవడానికి ఎన్ని బాధలైనా పడాలి అడపా తడపా దొరికే కూలిపనికూడా కరువైంది

అలా అని. రాజు చదువులేని వాడుకాదు. ఎకనమిక్స్‌లో పోస్ట్‌గ్రాడ్యుయేట్ అతన్ని కన్నవారిది అన్నపూర్ణ అన్న బిరుదు కొన్న ఆంధ్రదేశం అందులోను సశ్యశ్యామలమైన క్రిష్ణాతీరం. అందరు యువకుల్లాగే ఎన్నో కలలు కన్నాడు చదువుకునే-టప్పుడు ప్రభుత్వం ధర్మమా అని చదువు ముగించాడు ఆ ప్రభుత్వాన్నే నమ్ముకుని వుద్యోగ ప్రయత్నాలు చేశాడు అయితే ఎందుకో అతన్ని అదృష్టం వరించలేదు అతనికి ఏ చిన్న వుద్యోగమూ రాలేదు అతను హరిజన యువకుడైనా తనవారంటూ, వున్న తండ్రి ఒక్కడూ కాలం చెయ్యడంతో రాష్ట్ర రాజధానికి చేరుకున్నాడు అతని దురదృష్టం ఏమిటోగాని సెవెంత్ క్లాస్ పాసవని వాళ్ళకైనా అక్కడ వుద్యోగాలు దొరికాయి-గాని అతనికి మాత్రం జాబ్ రాలేదు

రోజులు, నెలలు దొర్లిపోతున్నాయి పొట్టనింపుకోవడానికి కొన్నాళ్ళు కూలిపని చేశాడు కొన్నాళ్ళు, రిక్షా లాగాడు మరి కొన్నాళ్ళు రాళ్ళు కొట్టాడు కూలి డబ్బులతో ఇంత తిండితిని, ఏ అరుగుమీదో పడుకోవడం అలవాటు చేసుకున్నాడు. నాలుగురోజులనించి ఆ కూలి పనులూ అతనికి దొరకలేదు ఫలితంగా పస్తులు! పరిస్థితి అతని మనసుకి అర్ధమైనా, శరీరానికి మాత్రం అర్ధంకాలేదు ఆహారం కావాలని అల్లరి పెడుతూనే వుంది

అందుకే అలా నడుస్తున్నాడు ఎవరైనా ఏదైనా పని ఇస్తారేమో అని పని ఇవ్వలేదు సరికదా కొందరతన్ని దొంగలా చూశారు అతనికి ఏం చెయ్యాలో అర్ధంకావడం లేదు

ఏ క్షణానైనా కళ్ళు తిరిగి పడిపోయేలా వున్నాడు

కాసేపుంటే ఎవర్నయినా ఇంత "అన్నం' అడిగి తినాలని కూడా అనిపించింది ఏదో సినిమాలోని పాట గుర్తొచ్చిందతనికి "సాపాటు ఎటూలేదు పాటైనా పాడు బ్రదర్" అంటూ కాని సాపాటు లేకపోతే పాటమాత్రం ఎలా వస్తుంది నిజ జీవితంలో? తన ఆలోచనలకి తనే నవ్వుకున్నాడు

అప్పుడే దూరంగా ఏదో కల కలం! జనం!గబగబ అటుకేసే నడిచాడు రాజు

అక్కడ ఒక వృద్ధుడు 'స్పృహ తప్పిపడిపోయి వున్నాడు చుట్టూజనం మూగారేగాని ఎవరూ అతన్ని డాక్టర్‌కి చూపించాలని ఆలోచించలేదు రాజు గబగబ ఆయన దగ్గరికెళ్ళి నీళ్ళు తెప్పించి మొహంమీద చల్లాడు ఆయన కదల్లేదు 'హాస్పిటల్లో చేరుద్దాం కాస్త సహాయం చెయ్యండి పాపం ఎవర్తో ఏమిటో' పక్కవార్ని అడిగాడు. అంతవరకు వేడుక చూస్తూ పుష్కళంగా జాలి కురిపిస్తున్న జనం తుపాకి చప్పుడుకు పారిపోయిన పక్షుల్లా పారిపోయారు. ఆయన చస్తే ఎక్కడ గొడవలొస్తాయో అని రాజుకి దిక్కుతోచలేదు ఆయన్ని హాస్పిటల్లో చేర్చాలంటే రిక్షాకావాలి ఆ రిక్షాకిడబ్బు తన దగ్గరలేదు దార్నపోయే ఒకరిద్దర్ని పరిస్థితి చెప్పి బ్రతిమాలాడు లోకంలో అందరూ ఒకేలా వుండరు కొందరు ఉదారుల సహాయంతో ఎలాగైతేనేం ఆయన్ని హాస్పిటల్లో చేర్చాడు

హై బి పి మూలంగా అలా పడిపోయాడని, ప్రాణ భయం బహుశా వుండక పోవచ్చని డాక్టర్లు చెప్పడంతో తేలిగ్గా వూపిరి తీసుకున్నాడు రాజు

ఓ గంట తరువాత పేషెంటుకి స్పృహ వచ్చింది రాజు, డాక్టర్ల ద్వారా విషయం తెలుసుకున్నాడు కృతజ్ఞతలు చెప్పుకున్నాడు

ఆయన మాటల ద్వారా, పేరు శర్మ అని, ఆయనది 'పక్క గ్రామమని, ఒంటరివాడనీ, ఏదో పని మీద పట్నం వచ్చి కళ్ళు తిరిగి పడిపోయాడనీ తెలుసుకున్నాడు రాజు

ఆయన కళ్ళు తెరిచాక రాజులోని ఆకలి రాక్షసి విజృంభించింది, రెట్టించిన వుత్సాహంతో

'బాబుగారూ! కాస్త కాఫీ తాగుతారా తెస్తాను!" అన్నాడు ఆయనతో పాటు తనూ తాగచ్చని అతని ఆశ!

"ఇక్కడా? ఛ!" అన్నాడాయన మొహాన్ని ఏహ్యంగా పెట్టి

రాజుకి అర్థం కాలేదు.

'బానే వుంటుంది బాబుగారూ" అన్నాడు

బానే వుంటుంది! కాని స్నానమైనా చెయ్యకుండా అయినా నేను హోటల్లో ఏనాడు తిన్లేదు తిన్ను అదిసరే! నువ్వు' ఎవరు?" గంభీరంగా అన్నాడాయన

ఆ ప్రశ్న అసలు అర్థం కాలేదతనికి

"ఒక నిరుద్యోగిని" అన్నాడు ఏదో ఆలోచిస్తూ

అదికాదు నేనడిగింది. నీదే కులమని" తుళ్ళిపడ్డాడు రాజు

రాజు మొహం పాలిపోయింది. గుక్కెడు కాఫీ కోసం ఎదురు చూసిన అతని పేగులు నిరాశగా అరిచాయి

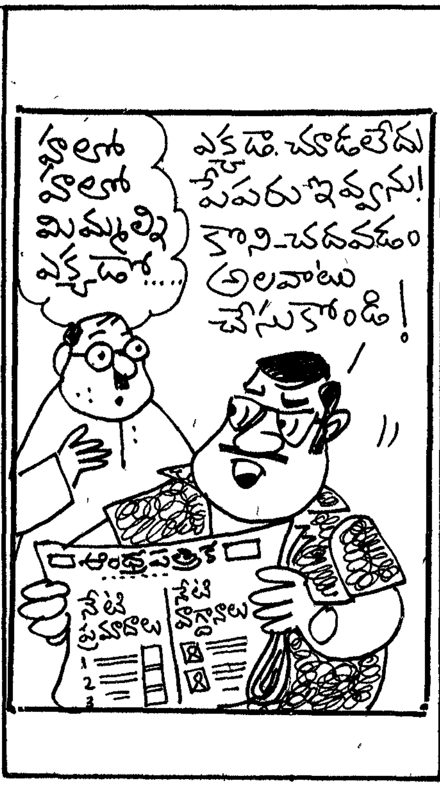

జ్ఞానోదయం

'చెప్పు నువ్వు

బ్రాహ్మణ్ణే! రవీమని అన్నాడు రాజు కాదు దరిద్రం అలా అనిపించింది

ఆయన కళ్ళు వింతగా మెరిశాయి

"అయితే మా యింటికి రా! ఈ రోజుండి రేపు వెళ్ళువుగాని' అన్నాడు శర్మగారు

'కానీ మీ ఆరోగ్యం

పర్లేదు అంటూ డాక్టర్లకి చెప్పి, రాజుని తీసుకుని టాక్సీలో తన వూరు చేరుకున్నాడు

లంకంత ఇల్లు! వీధిలో పురులు ఇల్లు ఇంటి అలంకరణ చూసి, శర్మగాడు సంపన్నులని తెలుసుకున్నాడు రాజు; ఒక్క కులం విషయం తప్ప తన విషయాలన్నీ చెప్పాడు

'అయితే నా దగ్గరే వుండిపో" అన్నాడు శర్మగారు ఏదో ఆలోచిస్తూ

కంగారుగా చూశాడు రాజు

'కంగారు పడకు! నాకు సంతానం లేదు భార్య కాలం చేసి కూడా చాలా రోజులయింది నేనూ ఒంటరిగాణ్ణి కాస్త తోడుగా వుందువుగాని వుద్యోగ ప్రయత్నాలు కూడా చేద్దాం. వుద్యోగం రాగానే నీ దార్న నువ్వు పోదువు గాని అన్నాడు శర్మగారు

అంతరాత్మ ఘోషించింది అతన్ని మోసం చెయొద్దు అని వచ్చిన అవకాశం జారవిడుచుకుంటే నీ అంత అవివేకి వుండడు అంది స్వార్థం

చిన్నతనం నించి హాస్టల్లో వుండడం, ఒకరిద్దరు బ్రాహ్మణ స్నేహితులు వుండడం, వారి ఆచార వ్యవహారాలు తెలిసుండడం, అన్నిటికన్నా తెల్లగా సన్నగా ఆకర్షణీయంగా వుండే అతని రూపం శర్మగారింట ఆశ్రయాన్ని అతిసులువుగా సంపాదించి పెట్టాయి

రాజు తన ఇంటి పేరుగా తన బ్రాహ్మణ స్నేహితుడి ఇంటి పేరు చెప్పి శర్మగారికి మరింత దగ్గరయ్యాడు శర్మగారు అతన్ని కన్నకొడుకులా ఆదరించాడు

రాజు రాజులా తిరుగుతున్నాడు పైకి కాని అతనిలోని 'మంచి' హాయిగా వుండనివ్వడం లేదు

నువ్వు చేసింది మోసం! అంటూ వూదరగొటేస్తున్నది

రోజులు గడిచి పోతున్నాయి రాజు శర్మగారి మధ్య అనుబంధం 'నానాటికి విడదీయరానిదిగా మారుతోంది రాజు చేసిన వంట అమృతప్రాయంగా వుందాయనకి శర్మగారి బంధువులకి మాత్రం రాజు రాక ఆనందాన్నివ్వ లేదు కారణం ఆస్తిపాస్తులన్నీ ఓ అనామకుడికి పోవడం వారు సహించ లేకపోయారు. రకరకాలుగా బోధించారు శర్మగారికి అన్నిటికీ తేలిగ్గా నవ్వేశారు శర్మగారు

అంతరాత్మ ఘోష భరించలేని రాజు అక్కణ్ణుంచి వెళ్ళిపోవాలని నిర్ణయించుకుని తన చరిత్రంతా రాసి, ఆ కాయితాలతో మెల్లిగా ఆయన గదిలో కెళ్ళాడు అప్పుడే శర్మగారు మేడ మెట్లు ఎక్కుతూ కాలు జారి క్రింద పడిపోయారు ఒక్క అంగలో అక్కడికి పరిగెత్తి ఆయన్ని చేతులతో ఎత్తి తీసికెళ్ళి పడుకోబెట్టాడు రాజు

డాక్టర్లు వచ్చారు కాలు ఫ్రాక్చరయిందని బేండేజ్ వేసారు చుట్టుపక్కాలంతా కాకుల్లా వచ్చి వాలారు

మంచంలో వున్న ఆయన్ని వదిలి వెళ్ళడానికి మనసు వప్పని రాజు తన ప్రయాణాన్ని కొన్నాళ్ళు వాయిదా వేశాడు

ఆర్నెల్లు గడిచిపోయాయి అదృష్టవశాత్తూ శర్మగారి కాలు బాగయింది

'ఇంక వెళ్ళి పోవచ్చు" అనుకున్నాడు రాజు సమయం కోసం చూస్తున్నాడు

అయితే శర్మగారు మాత్రం మంచంలో వున్నప్పుడు కన్నబిడ్డ కన్నా ఎక్కువగా చేసినందుకో ఏమో రాజుని మరింత ఆప్యాయంగా చూడసాగాడు

రోజులు గడుస్తున్న కొద్దీ రాజుకి తను చేసింది, ఘోర పాపం అనిపించ సాగింది ప్రతిదానికి ఉలిక్కి పడుతున్నాడు

"రాజు ఆ సాయంత్రం హాల్లో వుయ్యాల బల్ల మీద కూర్చుని పిల్చాడు శర్మగారు. రాజు వచ్చి నిల్చున్నాడు

'రాజూ! వచ్చిన బంధువులంతా వెళ్ళిపోయారు కారణం ఏమిటో తెలుసా?" అన్నాడు శర్మగారు రాజు తెలియదన్నట్లు తల తిప్పాడు

"మరేం లేదు, నిన్ను దత్తత చేసుకుంటానన్నానని!"

'బాబుగారూ!" త్రుళ్ళిపడ్డాడు రాజు

"అవును రాజూ! నువ్వేనా కొడుకువి, నువ్వేనా తల కొరివి పెట్టాలి. ఇది జరగాలంటే

న్యాయబద్ధంగా నా కుమారుడవనిపించుకోవాలి లేకపోతే నేను పోయిన మరుక్షణం నిన్ను ఇంట్లోంచి తరిమేస్తారు

వద్దు బాబుగారూ వాళ్ళే మీ వారసులు నేను పరాయివాణ్ణి, అనామకుణ్ణి దేవుడు లాంటి మీ కొడుకుగా వుండే అదృష్టం నాకు లేదు" రాజు గొంతు వణికింది

"అది నిర్ణయించవలసిన వాణ్ణి నేను మంచి వంశంలో పుట్టాను మంచి వంశంలోని యువతిని పెళ్ళి చేసుకున్నాను నువ్వు డబ్బుకి పేదవాడివైనా, అన్నింటిలో ఉన్నతుడివే అందుకే నిన్ను నా కుమారుడిగా నిర్ణయించుకున్నాను "

రాజు ఏదో అభ్యంతర పెట్టబోయాడు కాని శర్మగారు పడనీలేదు

అప్పటికప్పుడు ముహూర్తం నిర్ణయించి రాజుని దత్తపుత్రుడిగా స్వీకరించాడు

అంతే! మనసంతా ఓ నరకంలా అయిపోయింది రాజుకి ఎన్నివిధాల చెప్పబోయినా ఆయన వినిపించుకోలేదు

★ ★ ★ ★

రాత్రి పది గంటలు కావస్తుంది. గదంతా కాస్త చీకటిగా వుంది దృఢ నిశ్చయం చేసుకున్న రాజు మెల్లగా శర్మగారి గదిలో కొచ్చాడు

బాబుగారూ! అన్నాడు మెల్లిగా

'ఊఁ!' అన్నాడాయన

"నేను మీరనుకున్నట్టు బ్రాహ్మణ యువకుణ్ణి కాదు హరిజనుడిని! అన్నాడు

అయితే ఆ మాట ఆయన విన్నట్టు లేదు గుండె చేత్తో పట్టుకుని మూలగడం చిరువెలుగులో కనిపించింది రాజుకి

గభాల్న ఆయన దగ్గరికి వెళ్ళాడు శర్మగారి వళ్ళంతా చెమటతో తడిసి ముద్దయిపోయింది బాధతో మెలికలు తిరుగుతున్నాడు ఆయన

అంతే! పది నిమిషాల్లో డాక్టర్ని వెంట పెట్టుకొచ్చాడు రాజు

"హార్ట్ ఎటాక్" అదోలా కళ్ళు చిట్లించాడు డాక్టర్ ట్రీట్‌మెంట్ ఇస్తూనే

'నేను శర్మగారికి నిజాన్ని చెప్పాలి' ఆయన విధించే శిక్ష అనుభవించాలి! లేకపోతే బతికున్నన్నాళ్ళూ మానసికమైన చిత్రహింస అనుభవించాలి' అని నిర్ణయించుకున్న రాజు నీరసించి పోయాడు.

అయినా త్వరలో నిజం చెప్పాలనే నిర్ణయించుకున్నాడు. ఆ రాత్రి స్పృహ వచ్చిన శర్మగారు రాజుని దగ్గరికి రమ్మని సైగ చేసాడు.

"ఏమిటి బాబుగారూ?" కళ్ళ నీళ్ళు తుడుచుకుంటూ దగ్గరకెళ్ళాడు.

" నా కర్మకాండలు నువ్వే చేస్తావు కదూ?" నీరసంగా అడిగాడు శర్మగారు.

"అదికాదు బాబుగారూ...."

"ప్లీజ్! రాజూ... ఇదే నా తుది కోరిక."

"మీ తల కొరివి పెట్టి, కర్మకాండలు జరిపించేంతటి ఉన్నతుడు కాదు బాబూ ఈ రాజు" అయన కాళ్ళ మీద పడి బావురుమన్నాడు రాజు.

నీ ఔన్నత్యం నాకు తెలుసు రాజూ!' అందుకే నేనీ వరం అడుగుతున్నాను! దయ చేసి కాదనకు! రెండు చేతులూ జాపాడు శర్మగారు ఆయన కళ్ళు కూడా నీరు నిండి మసగ బారాయి

బాబుగారూ ఒక్క అంగలో వచ్చి ఆయన చేతులు కళ్ళ కద్దుకుని వెక్కి వెక్కి ఏడవసాగాడు రాజు

రాజూ ! నా కర్మకాండలు నువ్వే చెయ్యి ఇదే నా ' ఆయన మాటలు పూర్తి కాకుండానే ఆయనలో చలనం ఆగిపోయింది

పసివాడిలా రోదించాడు రాజు

ఛ! తను కిరాతకుడు! దుర్మార్గుడు తనలో మోసం, స్వార్థం వుంది కాబట్టే సరైన సమయానికి నిజాన్ని ఆయనకి చెప్పలేకపోయాను నా పాపానికి నిష్కృతి లేదు" గోడకేసి తల బాదుకున్నాడు

నౌకర్లు అతన్ని వారించి ఓదార్చారు ఈ వార్త అందిరికీ అందించడానికి హడావిడిగా పరిగెత్తారు రాజు తేరుకుని జోడించిన ఆయన చేతుల్లో వున్న కవరుని చూసి త్రుళ్ళిపడ్డాడు ఆతృతగా దాన్ని తీసాడు. అది ఆయన తనకి రాసిన ఉత్తరం

క్షణం అతని చేతులు వణికాయి మనసుని స్వాధీనంలో వుంచుకుంటూ కవరులోని కాగితాన్ని బైటికి లాగాడు

"రాజూ !

నువ్వు బ్రాహ్మడివి కాదని నువ్వొచ్చిన కొద్ది రోజుల్లోనే గ్రహించాను నా ఆస్తి కాజెయ్యడానికి వచ్చావని వూహించాను. నీకు తగిన శిక్ష విధించాలని కూడా అనుకున్నాను కాని నా అంచనాలన్నీ తారుమారయ్యాయి! నీ మంచితనం అర్థం అయింది

అనుకోకుండా నువ్వు నాకు రాసిన వుత్తరం నాకివ్వకపోయినా, నా కంట పడింది దాన్ని బట్టి నీ స్వభావాన్ని పూర్తిగా అర్థం చేసుకున్నాను కేవలం ఆకలి తీర్చుకోవడానికి మాత్రమే అలా అబద్ధం చెప్పావని తెలుసుకున్నాను నిజానికి అదీ తప్పే! కానీ నీ స్వభావం ఆ తప్పుని తేలిగ్గా క్షమించేలా చేసింది పుట్టిన కులం ఏదైనా తన ప్రవర్తన వల్లనే మానవుడు ఉన్నతుడు అవుతాడు నేను చదివిన వేదాలు ఉపనిషత్తులు వీటినే చెపుతాయని చాలా ఆలస్యంగా గ్రహించాను నా ఆస్తి కోసం నా చుట్టూ తిరిగే నా బంధువులు గుర్తుకొచ్చారు వారి స్వార్థం ముందు నీ ఔన్నత్యం పోలికకి అందనిది నా దృష్టిలో నువ్వు ఒక నిస్వార్థపరుడివి ఇవ్వన్నీ తెలిసాక నాలో చాలా మార్పొచ్చింది

నా ఆస్తి కోసం నా చుట్టూ చేరిన నా వాళ్ళంతా నా వారు కారు ఉన్నతులూ కారు నువ్వే ఉన్నతుడివి అందుకే నీకు బ్రహ్మోపదేశం చేసాను బ్రాహ్మణుడిని చేసాను అందుకే నా తలకొరివి నువ్వే పెట్టు! నీ తండ్రిగా ఏ లోకాల్లో వున్నా సంతోషిస్తాను! ఆశీర్వదిస్తాను

నేనిదంతా ఆ శ్రీకృష్ణపరమాత్మ సాక్షిగా, మనస్సాక్షిగా రాస్తున్నాను నేను త్వరలో పోతానని నా అంతరాత్మ హెచ్చరిస్తున్నది అందుకే ఈ వుత్తరం!

నా తలకొరివి పెట్టేటప్పుడు ఈ వుత్తరం కూడా చితిలో వేసి బూడిద చేసెయ్యి! ఈ రహస్యం కూడా నాతోనే అంతరించి పోవాలి ఎందుకంటే .. ఈ లోకం ఇంకా మారలేదయ్యా! కులాల మతాల ఇనప గోడల మధ్య అమాయకుల్ని నలిపి నాశనం చేస్తూనే వుంది కొన్నాళ్ళ క్రితం నేనూ ఆ కోవకు చెందినవాణ్ణే! కాని నీ మూలంగా నేను మారాను కులం కాదు - గుణం ప్రధానం అని నిర్ణయించుకున్నాను అందుకే నా ఈ చివరి కోరిక తీర్చు!

నీ తండ్రి

శర్మ

'బాబుగారూ!" అంటూ రోదిస్తూ ఆయన శవం మీద పడిపోయాడు రాజు

ఆయన అతని కళ్ళకి విశ్వరూపం దాల్చిన శ్రీకృష్ణపరమాత్మలా కనిపించాడు! □

కలకత్తా ఆంధ్ర అసోసియేషన్‌వారు తమ సంస్థ స్వర్ణోత్సవాల సందర్భంగా ఏర్పాటు చేసిన కార్యక్రమాలలో విజయవాడ ఆర్టిస్ట్ అసోసియేషన్‌వారు ప్రదర్శించిన శ్రీరమణ, నారుమంచి రచన హాస్య కదంబం లో శ్రీ కోట శంకరరావు, శ్రీ విన్నకోట విజయరామ్, శ్రీ వి వి ఎన్ ప్రసాద్‌బాబు, శ్రీమతి వసంతి